DOI: 10.22034/ijche.2023.361493.1242

This journal is an open access journal licensed under an Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International license(CC BY-NC-ND 4.0).

Evaluation of the Performance of MnFe₂O₄ Nanoparticles Functionalized with N-Phosphonomethyl Amino Diacetic Acid as an Effective Magnetic Nanosorbent for the Removal of Ni(II), Pb(II), V(V) Ions from Aqueous Solutions

M. Esmaeilpour¹, M. Ghahramanafshar¹, Z. Noroozi Tisseh^{1*}, R. Ghahremanzadeh²

 Assistant Professor of Chemistry, Niroo Research Institute
 Associate Professor of Chemistry, Avicenna Research Institute, ACECR Email: znoroozi@nri.ac.ir

Abstract

Contamination of soil and water with heavy metal ions poses serious dangers and threats to the environment and human health, therefore it is very important to find an effective solution to remove these heavy metals from water. In this study, surface modified magnetic nanoparticles by N-phosphono-methylamino - diacetic acid with a core-shell structure were first synthesized. These nanoparticles were characterized. The performance of this synthetic nanoadsorbent for removing nickel (II). lead (II) and vanadium (V) ions from aqueous solutions was evaluated by various parameters such as adsorbent amount, contact time effect on adsorption rate and pH effect. The results show that the adsorption efficiency increases with raising pH and the best adsorbent performance in the adsorption process of nickel (II), vanadium (V) ions at pH = 6-7and lead (II) at pH = 5-5.5 was observed. Also, the adsorption data were analyzed by the Langmuir and Freundlich isotherm model. In addition, the recyclability and reuse of the adsorbent shows that the adsorbent can be easily separated by using a magnetic magnet without any significant reduction in activity that can be used in successive metal ion adsorption-desorption cycles.

Received: 4 October 2022 Accepted: 18 January 2023 Page Number: 90-104

Keywords:

MnFe₂O₄ @ SiO₂ Nanoparticles, *N*-Phosphono-Methylamino-Diacetic Acid, Magnetic Nanosorbent, Heavy Metal Ions, Effective Removal

Please Cite this Article Using:

Esmaeilpour, M., Ghahramanafshar, M., Noroozi Tisseh, Z., & Ghahremanzadeh, R. (2024). Evaluation of the Performance of MnFe₂O₄ Nanoparticles Functionalized with N-Phosphonomethyl Amino Diacetic acid as an Effective Magnetic Nanosorbent for the Removal of Ni(II), Pb(II), V(V) Ions from Aqueous Solutions. *Iranian Chemical Engineering Journal*, 22(130), 90-104, [In Persian].

This journal is an open access journal licensed under an Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International license(CC BY-NC-ND 4.0).

رزیابی عملکرد نانوذرات204ءOre عاملدارشده با N-فسفونومتیل آمینو... (اسماعیلپور و همکاران

نشريه

ارزیابی عملکرد نانوذراتMnFe₂O₄ عاملدارشده با N-فسفونومتیل آمینو دیاستیک اسید به عنوان یک نانوجاذب مغناطیسی مؤثر به منظور حذف یونهای نیکل (II)، سرب (II) و وانادیوم (V) از محلولهای آبی

> محسن اسماعیل پور'، مجید قهرمان افشار'، زینب نوروزی تیسه **، رامین قهرمانزاده ۱ – استادیار شیمی، یژوهشگاه نیرو ۲- دانشیار شیمی، یژوهشگاه ابن سینا یبام نگار: znoroozi@nri.ac.ir

چکندہ

آلودگی آب و خاک با یون های فلزی سنگین برای محیط زیست و سلامتی بشر خطرها و تهدیدهای جدی ایجاد می کند؛ لذا یافتن راهکاری مؤثر برای حذف این فلزها بسیار مهـم اسـت. در یـژوهش حاضر، ابتدا نانوذرات مغناطیسی عامل دارشدهٔ سطحی با ۸-فسفونومتیل آمینو دی استیک اسید سنتز و سپس خصوصیات این نانوذرات شناسایی شدند. سپس عملکرد ایـن نانوجـاذب سـنتزی در حذف یونهای نیکل (II)، سرب (II) و وانادیوم (V) از محلولهای آبی با بررسی مشخصههای مختلف همچون مقدار جاذب، اثر زمان تماس بر میزان جذب و اثر pH ارزیابی شد. نتایج نشان میدهد که با افزایش میزان pH بازده جذب افزایش می یابد و بهترین عملکرد جاذب در فرایند جذبی یون های نيكل (II)، واناديوم (V) در V-۶-۲ و سرب (II) در ۵/۵-۵-pH مشاهده شد. ايزوترمهاي جـذب یونهای فلزی با مدلهای لانگمویر و فرندلیچ، بررسی و ارزیابی شد. علاوهبر این قابلیت بازیافت و بازاستفادهٔ جاذب نشان میدهد که این جاذب به راحتی با به کار گیری یک مگنت مغناطیسی قابل جداسازی و بدون کاهش جدی در فعالیت قابل استفاده در چرخههای متوالی جذب- واجـذب یون های فلزی است. ظرفیت جذبی عالی به دلیل گروه های کربوکسیلیک اسید و هترواتمی سطحی، به کارگیری از مقادیر کم جاذب به منظور بیشینهٔ ظرفیت جذب، آسانی ســنتز، عملکـرد جـذبی در دمای محیط، قابلیت بازیافت و استفادهٔ مجدد از ویژگیهای بارز نانوجاذب سنتزی است.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۷/۱۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۰/۲۸ شماره صفحات: ۹۰ تا ۱۰۴

كليدواژهها:

نانوذرات MnFe₂O₄@SiO₂، N-فسفونو متيل آمينو دىاستيک اسىد، نانوجاذب مغناطيسي، يون های فلزی سنگین، حذف مؤثر

* تهران، پژوهشگاه نیرو، گروه پژوهشی شیمی و فرایند

استناد به مقاله:

اسماعیل پور، محسن، قهرمان افشار، مجید، نوروزی تیسـه، زینـب و قهرمـان(اده، رامـین. (۱۴۰۲). ارزیـابی عملکـرد نـانوذرات MnFe2O4 عامـلدارشـده بـا N- فسفونومتیل آمینو دیاستیک اسید بهعنوان یک نانوجاذب مغناطیسی مؤثر بهمنظور حذف یون های نیکل (II)، سرب (II) و وانادیوم (V) از محلول های آبی، نشریه مهندسی شیمی *ایران*، ۲۲ (۱۳۰)، ۹۰–۱۰۴.

۱. مقدمه

امروزه با افزایش فعالیتهای صنعتی میزان آلودگیهای محیطی ناشی از تولید فلزهای سنگین بهشدت افزایش یافتهاست. یون های فلزی سنگین می توانند بعضی مولکول های زیستی را هم چون نوکلئیک اسیدها، پروتئینها و حتی متابولیسمها در اندامگان زنده دچار اختلال کنند و مشکلات جـدی را در سـلامتی بهوجود آورند[۳–۱]. از اینرو امروزه ترفندهای گوناگونی بهمنظور حــذف يـونهـاى فلـزى سـنگين شـامل فيلتراسـيون غشـايى، رسوب گذاری شیمیایی، تبادل یونی، استخراج، الکتروشیمی، اسمز معکوس و روشهای جذبی برای حذف آنها از پسابها و محیطهای آبی گسترش یافتهاند[۱۰-۴]. با این وجود در میان روشهای ذکرشده، روشهای جذبی بهدلیل سادگی، تأثیر گذاری و هزینهٔ یایین تر بسیار طرفدار پیدا کردهاند [۱۲–۱۱].

در سالیان اخیر از جاذبهای گوناگون همچون زئولیتها، بیومسها، خاک رس، ترکیبات پلیمری و جاذبهای مغناطیسی شده ازقبیل نانولولههای کربنی برای جذب Pb ،Ni ،Sr، کربن فعال برای جـذب Hg، چیتوسان برای حذف Fe و زئولیت برای حـذف Cr و Cu ،Zn و Cr از محلول های آبی استفاده شده است. همچنین نسار و همکارانش از نانوجاذب مغناطیسی Fe₃O₄ بهمنظور حذف یونهای سرب دوظرفیتی از محلول استفاده کردند[۱۵]. علاوهبر این،گروه تحقيقاتی نداجی و همکارانش با به کارگیری جاذب کربن فعال مغناطیسی، حذف یونهای کروم را بررسی کردند[۱۶]. با این وجود، تعداد زیادی از این جاذبها دارای کاستی هایی همچون ظرفیت جذب پایین، مراحل سنتزی طاقت فرسا، جداسازی نامناسب، شرایط عملکرد جـذبی دشـوار و کـاهش فعالیـت جـدی در چرخـههـای جذب- واجذب هستند. از این و باتوجهبه اهمیت جاذبها در حـذف فلزهای سنگین، نیاز شدیدی به یک جاذب جدید و مؤثر وجود دارد که بسیاری از مشکلات جاذبهای پیشین را نداشته باشد. باتوجهبه پیشرفتها در نانوفناوری، به کارگیری نانوذرات در حذف یونهای فلزی سنگین از محلولهای آبی باتوجهبه ویژگیهای منحصربهفرد این نانوذرات به طور چشم گیری افزایش یافته است [۱۸-۱۷] و از اینرو امروزه سنتز نانوذرات بهعنوان یک موضوع تحقیقاتی رو به توسعه در علوم مختلف و منطبق با توسعهٔ گستردهٔ نانوفناوری

شيناخته شده است[٢١-١٩]. بنابراين در ساليان اخير توسعه کاربردهای جدید در ناحیههایی همچون جذب، کاتالیستی، نوری و الكترونيك باتوجهبه خصوصيات و ويژگیهای كاهش اندازهٔ ذرات امکان پذیر شده است[۲۲]. نانوذرات مغناطیسی با نسبت سطح به حجم بالا، خواص شیمیایی و فیزیکی افزایشیافتهای را از خود نشان مىدهند و خصوصيات مغناطيسى ويژهٔ آن ها اجازهٔ جداسازى سريع از محلول های آبی با به کارگیری یک میدان مغناطیسی خارجی را امكان پذير مي سازد [٢٥-٢٣]. درواقع نانوذرات مغناطيسي عاملدارشده بهعنوان یک طبقهٔ جذاب، یک پنجرهٔ جدید در راستای کاربردهای تئوری و کاربردی همچون تصویربرداری بازآوایی (رزونانس) مغناطیسی، سنسورهای گازی، جاذبهای زیستسازگار، ترکیبات کاتالیستی، تبادل گرهای یونی و بازدارندههای خوردگی گشودهاند[۳۰-۲۶]. از میان نانوذرات مغناطیسی، نانوذرات منگنز فريت "بهدليل خصوصيات فيزيكى بينظيرشان هم چون سميت پایین، کوچکی ذرات، خصلت مغناطیسی بالا، نسبت سطح به حجم بالا و فرایندهای جداسازی آسان با به کارگیری یک میدان مغناطیسی نظر محققان را جلب کردهاند [۳۲و۳۱]. با این وجود فعالیت سطحی این نانوذرات اکسیدی منجربه تمایل آن ها به کلوخه شدن و کاهش کاربردهای آنها می شود. علاوه بر این، وقتی نانوذرات منگنز فریت در معرض هوا قرار می گیرند، بهدلیل گروههای فعال کنندهٔ سطحی اکسید می شوند. شرایط اسیدی نیز یک محیط نامناسب برای این نانوذرات محسوب می شود؛ زیرا این ذرات مستعد حلشدن تحت چنين شرايطي هستند [۳۴و۳۳]. از اينرو به کارگیری پایدارکننده ها بهعنوان یک لایه و پوشش بهمنظور کنترل اندازه و جلوگیری از رشد ذرات بسیار لازم و ضروری است. در میان پایدارکنندهها، پوشش با لایهٔ سیلیکا به عنوان پایدارکننده که از تماس بین نانوذرات جلوگیری میکند در سالیان اخیر توجه بسیاری را جلب کردهاست[۳۶و۳۵]. علاوهبر این گروههای هیدروکسیل آزاد برروی سطح لایهٔ سیلیکا یک محیط مناسب بهمنظور اتصال مولكول هاى عاملى گوناگون براى كاربردهاى ويـژه متعدد هستند[۳۷]. از اینرو در کار حاضر نانوذرات فریت منگنز با لایهٔ سیلیکا پوشش داده شدند و پس از عامل دارشدن با N-فسفونو متیل آمینو دی استیک اسید [۳۸] به عنوان یک جاذب مؤثر به منظور حـذف يـونهـاى فلـزى نيكـل (II)، سـرب (II) و وانـاديوم (V) از

¹ Nassar

^{2.} Nethaji

ارزيابي عملكرد نانوذرات20₄0مMnFe عاملدارشده با N-فسفونومتيل آمينو

سماعیل پور و همکاران – صص: ۲۰۴–۱۰

مرک خریداری و بدون خالص سازی بیشتر استفاده شدند. آزمون طیفسنجی تبدیل فوریهٔ مادون قرمز (FT-IR) از نمونهها با استفادهاز دستگاه طیفسنج Perkin-Elmer 781 در دامنهٔ -۴۰۰۰ Cm⁻¹ انجام شد. برای انجام آنالیز کیفی حدود حداقل ۱۰ میکروگرم نمونهٔ یودری آسیابشده در یک ماتریس شفاف نظیر برمید یتاسیم تحت فشار دستگاه یرس به قرص تبدیل مے شبود. آزمبون پراش پرتو XRD) با دستگاه (λ= 1.5418) Cu Kα با تابش Holland Philips Xpert X-ray در محـدودهٔ (2Theta) ۲۰–۷۰ انجـام گرفـت. بـرای ایـن آزمـون در ابتدا نمونه با محلولی از اسید بوریک مخلوط و بهاندازهٔ کافی آسیاب و سپس بهوسیله دستگاه پرس به قرص جامد در ابعاد مشخصی که بتوان آن را در دستگاه قرار داد تبدیل میشود. ريختمان ذرات سنتزى با بهكار گيرى ميكرسكوپ الكتروني روبشي (SEM; KYKY EM-3200) بررسی شد. آمادهسازی نمونه برای آنالیز SEM شامل مراحل نمونهبرداری، تمیز و خشک کردن نمونه، چسباندن نمونه برروى جانمونهاي و ايجاد اتصال الكتريكي بين جا و نمونه است. بهمنظور دیسپرس شدن، مقدار ناچیزی از نمونه به یک محلول مانند اتانول، ایزوپروپانول و یا استون اضافه می شود و ظرف

محلول های آبی، بررسی و ارزیابی شدند (شکل (۱)). باتوجهبه تمایل نانوذرات مغناطیسی MnFe₂O₄ به کلوخهشدن بهدلیل برهمکنش قوی بین ذرات، در ابتدا این مشکل با پوششدهی با به کار گیری لایهٔ سیلیکا بهعنوان پایدارکننده و کاهشدهندهٔ برهمکنش بین ذرات برطرف شد. سیس به منظور سنتز و طراحی یک نانوجاذب با ظرفیت جذب بالا، از N- فسفونو متيل آمينو دى استيك اسيد بهدليل داشتن هترو اتمها و گروههای عاملی با اشباعیت بالا و امکان کئوردیناسیون عالى، در جذب فلزها استفاده شد. علاوهبر اين N- فسفونو متيل آمینو دی استیک اسید امکان اتصال مناسب و قوی را با سطح MnFe₂O₄@SiO₂ بەمنظور يايىدارى ساختارى نانوجاذب سىنتزى فراهم می سازد. ظرفیت جذب و سرعت جذب عالی، پایداری بالا و مقادير كم نانوجاذب MnFe₂O₄@SiO₂@PMIDA بههمراه برترى هايى هم چون جداسازى آسان، قابليت بازيافت و استفاده مجدد، باعث می شود که این نانوجاذب قابلیت استفاده به عنوان یک جاذب مناسب و درخور برای حذف یون های فلزی از یساب ها داشته ىاشد.

۲. بخش تجربی

مواد شیمیایی مورد استفاده در این پژوهش از شرکتهای آلـدریچ و

حاوی محلول بهمدت ۱۰ دقیقه داخل فراصوت قرار می گیرد. بعد از اتمام فراصوت یک یا دو قطره از نمونه با قطره چکان و یا پیپت برروی فویل آلومینیوم چسبانده برروی جانمونهای چکانده می شود. ترمو گرام های آنالیز توزین حرارتی TGA در دستگاه پر کین المر¹ و با استفادهاز گاز حامل نیتروژن و سرعت تغییر دمایی ^۱-min C ما در محدودهٔ دمایی ۸۰۰–۵۰ درجهٔ سلسیوس بررسی شدند. دستگاه مغناطیس سنج نمونه مرتعش (VSM: BHV-55) به منظور بررسی و ارزیابی خواص مغناطیسی نانوذرات سنتزی استفاده شد. باید توجه داشت که محلول استفاده شده تأثیری روی نمونه از لحاظ

ساختار و ترکیب شیمیایی نمونه نداشته باشد. درمورد پودرهای بیولوژیکی و آلی، چون این دسته از مواد دارای درصد قابل توجهی آب هستند، حتماً باید قبل از قرارگرفتن در محفظهٔ دستگاه، کاملاً خشک و عاری از هرگونه رطوبت شوند.

۲-۱ سنتز نانوذرات مغناطیسی منگنز فریت (MnFe₂O₄)

در ابتدا مقدار ۳/۲۷ گرم از کلرید منگنز (II) چهارآبه^۲ و ۲/۳۳ گرم از کلرید آهن (III) ششآبه^۲ در ۵۰ میلی لیتر آب دیونیزه برای تهیهٔ ناوذرات مغناطیسی منگنز فریت حل شدند و این مخلوط قطرهبه قطره به محلول سود داخل بالن اضافه شد. سپس مخلوط حاصل بهمدت ۲ ساعت در دمای ۹۵ درجهٔ سلسیوس تحت گاز آرگون همراه با چرخش مکانیکی قرار گرفت. پس از سردشدن مخلوط واکنش، رسوب سیاهرنگ MFe₂O₄ با به کارگیری یک مگنت مغناطیسی جداسازی و پس از چندین مرتبه شستوشو با آب دیونیزه بهمدت ۱۲ ساعت در دمای ۶۰ درجهٔ سلسیوس خشک شد[۴۰۹و۳۹].

۲−۲ سنتز نانوذرات هسته- پوسته MnFe₂O₄@SiO₂

به منظور جلوگیری از اکسایش سطحی نانوذرات منگنز فریت سنتزی و جلوگیری از تجمع نانوذرات، ایجاد پوششی مناسب با استفادهاز تترااتیل اور توسیلیکات (TEOS) به عنوان منبع سیلیکا مطابق با روش زیر لازم و ضروری است. از طرف دیگر با پوشش سطحی نانوذرات مغناطیسی با سیلیکا تعداد گروههای عاملی OH به منظور عامل دارکردن سطحی این نانوذرات افزایش مییابد. به منظور سنتز

نانوذرات هسته- پوسته MnFe₂O₄@SiO₂ در ابتدا ۲ گرم منگنز فریت به یک مخلوط آب و اتانول (۴۰ میلیلیتر) با نسبت حجمی ۱:۴ در یک بالن ته گرد اضافه شد و مخلوط حاصل به مدت ۳۰ دقیقه برروی حمام فراصوت به منظور پراکنده شدن نانوذرات قرار گرفت. سپس این مخلوط برروی همزن مغناطیسی قرار داده و به آن آمونیوم هیدروکسید^۴ ۲۵ درصد (۲ میلیلیتر) اضافه شد. به مخلوط حاصل قطره قطره تترااتیل ارتوسیلیکات (۶۰ میکرولیتر) رقیق شده در مقداری اتانول اضافه شد و به مدت ۶ ساعت در دمای اتاق تحت چرخش مکانیکی قرار گرفت. درنهایت نانوذرات مغناطیسی منگنز فریت پوشش داده شده با سیلیکا با به کارگیری یک مگنت مغناطیسی جداسازی و پس از چندین بار شستوشو با آب دیونیزه در دمای ۶۰ درجه سلسیوس به مدت ۱۲ ساعت خشک شدند[۲۴و۴۱].

۲-۳ ســـنتز نـــانوذرات مغناطیســـی هســـته- پوســـته MnFe₂O₄@SiO₂ عاملدارشده با *N*-فسـفونو متیـل آمینـو دیاستیک اسید (MnFe₂O₄@SiO₂@PMIDA)

در ابتـدا مقـدار ۵/۰ گـرم MnFe₂O₄@SiO₂ و ۲۵ میلـیلیتـر آب دیـونیزه در یـک بـالن ریختـه شـد و مخلـوط حاصـل بـا حمـام اولتراسونیک بهمدت ۳۰ دقیقه تحت تأثیر امواج فراصوت قرار گرفت. سپس ۱/۲۵ گـرم از ترکیـب *N*- فسفونو متیـل آمینـو دی اسـتیک اسید⁶ به محتویات بـالن اضـافه شـد. در ادامـه بـا افـزودن آمونیـوم هیدروکسید (۲/۵ مولار) بـهصـورت تـدریجی PH محلـول روی ۱۰ تنظیم شد. مخلوط حاصل بهمدت ۱۲ ساعت در دمای اتـاق بـرروی ممزن مغناطیسی قرار داده شد. نـانوذرات سـنتزی بـا بـه کـارگیری مگنـت مغناطیسی قرار داده شد. در مای ۶۰ درجهٔ سلسیوس بـهمدت شستوشو داده شد و درآخر در دمای ۶۰ درجهٔ سلسیوس بـهمدت ۱۲ ساعت خشک شد[۳۸] (شکل (۲)).

۳. بحث و نتایج

۳-۱ بررسی خصوصیات و ویژگیهای جاذب سنتزی
 ۳-۱-۱ طیفسنجی مادون قرمز تبدیل فوریه (FT-IR)
 ۹-۱-۱ طیفسنجی مادون قرمز تبدیل فوریه (MnFe₂O4)
 ۲-۱-۳ نیسانوذرات MnFe₂O4@SiO₂@PMIDA
 ۱-۱-۳ نشسیان داده

نشریه مهندسی شیمی ایران _ سال بیستودوم _ شماره صد و سی (۱٤۰۲)

^{1.} Perkin Elmer 2. MnCl2.4H₂O 3. FeCl3.6H₂O

NH₄OH
 N-Phosphonomethyl Amino Diacetic Acid

Scheme 2. Synthesis process of MnFe₂O₄@SiO₂ core-shell nanomagnetic functionalized with N- phosphono methyl amino diacetic acid (MnFe₂@SiO₂@PMIDA).

> شده است. پیک مربوط به ارتعاشات کششی O-Fe در عدد موجی ^{۱-} ۵۸۵ قابل مشاهده است. پیک های مشاهده شده در اعداد موجی ¹⁻ ۳۳۹۴ و ¹⁻ ۲۶۰ مربوط به ارتعاش های کششی پیوند O-H است[۳۴و ۲۸]. ارتعاش های کششی نامتقارن و متقارن پیوند -O-Si-Oi است[۳۸و ۲۸]. ارتعاش های کششی نامتقارن و متقارن پیوند -O-I si نیز به ترتیب در اعدد موجی¹⁻ ۲۰۲۲ و ¹⁻ ۸۰۳ مشاهده می شوند که تأییدکنندهٔ پوشش سطحی ۱۰۴۷ و ¹⁻ ۸۰۳ مشاهده می شوند که تأییدکنندهٔ پوشش سطحی ۹۵ MnFe با سیلیکا و می شوند که تأییدکنندهٔ پوشش سطحی ۱۰۴۶ و (۳)-می شوند که تأییدکنندهٔ پوشش سطحی ۹۵ MnFe با سیلیکا و می شوند که تأییدکنندهٔ پوشش سطحی ۹۵ MnFe با سیلیکا و می شوند که تأییدکنندهٔ پوشش سطحی ۹۵ می می می مواد که تأییدکنندهٔ پوشش سطحی ۹۵ می می م مراز (۳)-می مواد که تأییدکننده مربوط به ارتعاش می کششی گروه های O=G و O-G است. هم چنین فرکانس های ارتعاش ی مرب وط به گروه های O=G و O-G است. هم چنین فرکانس های ارتعاش ی راز تعاشات کششی متقارن و نامتقارن) نیز به ترتیب در اعداد (ارتعاشات کششی متقارن و نامتقارن) نیز به ترتیب در اعداد مروجی ۱۲۵۸، ۱۵۹۲ و ¹⁻ ۲۹۶۰ ۲۹۶۰ مشاهده می شوند

> ۳-۱-۲ طیفسنجی پراش پر تو ایکس (XRD) طیف پـراش پرتـو ایکـس (a) MnFe₂O₄@SiO₂ (b) ،MnFe₂O₄ و

MnFe₂O₄@SiO₂@PMIDA (c) در شـــکل ((۱)-i) نشــان داده شدهاست. پیکهای پراش در ۶۲/۵° ۵۲/۸^{°، ۴۳}/۲٬ (۱۱۱)، ۲ θ = ۱۷/۴°، ۳۰/۵°، ۳۵/۶° ک به ترتیب به اندیس های میلر (۱۱۱)، θ (۲۲۰) (۳۱۱)، (۴۰۰)، (۴۲۲)، (۳۳۳) و (۴۴۰) اختصاص داده شدهاند که بهخوبی حضور هستهٔ MnFe₂O₄ با ساختارهای بلورین را تأیید می کنند. موقعیت و شدت نسبی تمامی پیکھا در شـکل ((۳)-b) بـا طـرح XRD اسـتاندارد MnFe₂O₄ مطابقـت دارد که وجود منگنز فریت با ساختار مکعبی در هر سه ترکیب را نشان میدهـد[۴۶]. در شـکل ((۳)-a,b,c) الگوهای پراش پرتو ایکس MnFe₂O₄@SiO₂@PMIDA و MnFe₂O₄@SiO₂ یراش در ناحیهٔ ۸۰°-۸۰ قابل مشاهده است که کاملاً با ییکهای پراش نانوذرات MnFe₂O₄ مشابه هستند. این موضوع مؤید آن است که تغییرات سطحی نانوذرات MnFe₂O₄ منجربه تغییر فاز نمی شود و نتایج حاکی از آن است که بعد از پوشش نانوذرات MnFe₂O₄ با سیلیکا و عاملدارشدن سطحی، از شدت پیکھا کاسته مے،شود (شکل (۳)-a,b,c)[۳۸]. علاوهبر این، قطر نانوذرات MnFe₂O₄@SiO₂@PMIDA مطابق با نتايج حساب شده با معادلـهٔ شرر حدوداً برابر با ۶۰ نانومتر است.

شكل ۳. (a) طيف FT-IR نانوذرات (b) MnFe₂O₄ (a) و MnFe₂O₄@SiO₂@PMIDA (c) و (b) كصوصيات پراش پرتو ايكس برای نانوذرات (MnFe₂O₄ (a) و MnFe₂O₄@SiO₂@PMIDA (c).

Figure 3. (a) The FT-IR spectra of magnetic nanoparticle of (a) MnFe₂O₄, (b) MnFe₂O₄@SiO₂ and (c) MnFe₂O₄@SiO₂@PMIDA and (b) X-Ray properties of nanomagnetic (a) MnF₂O₄, (b) MnFe₂O₄@SiO₂ and (c) MnFe₂O₄@SiO₂@PMIDA.

۳-۱-۳ میکرسکوپ الکترونی روبشی (SEM)
تص_____اویر SEM ن______انوذرات س______نتزی MnFe₂O₄ و
row______ire SiO₂@PMIDA در شکل (۴) نشان داده شدهاست.
براساس شکل ((۴)-۵) نانوذرات MnFe₂O₄ تقریباً کروی شکل و
کاملاً یکنواخت هستند و اندازهٔ این نانوذرات بین ۳۵-۳۰ نانومتر و
با نتایج حاصل از معادلهٔ شرر مطابقت دارند. تصویر SEM

هسته- پوستهٔ MnFe₂O₄@SiO₂ عامل دارشده با لیگانـد N- فسفونو متیل آمینو دی استیک اسید (شکل (۴)-b) نیز وجود ذرات کروی شکل و یک نواخت با انـدازهٔ ذرات حـدود ۶۰–۵۵ نـانومتر را نشان می دهد هرچند که در بعضی نقاط تا حدودی کلوخه شدن نـانوذرات مشاهده می شود.

.MnFe2O4@SiO2@PMIDA (b) فانوذرات MnFe2O4 (a) شكل ۴. تصوير SEM نانوذرات (b) فاسFe2O4 (a) بشكل ۴. تصوير Figure 4. SEM image of nanoparticle (a) MnFe2O4 and (b)MnFe2O4@SiO2@MnFe2O4.

سماعیل پور و همکاران – صص: ۲۰۲–۱۰

۳-۱-۴ آنالیز توزین حرارتی (TGA)

نمودار آنالیز توزین حرارتی نانوذرات MnFe₂O₄@SiO₂@PMIDA درجهٔ در شکل ((۵)-۵) نشان داده شدهاست. کاهش وزنی زیر ۲۰۰ درجهٔ سلسیوس مربوط به حذف فیزیکی آب و حلال های در دام افتاده در ساختار نانوذرات است که معادل ۱۷/۳ درصد است. کاهش وزنی ۱۵/۸ درصدی بین دمای ۲۰ ۲۰۰–۲۰۰ به ترکیبات آلی روی سطح ۱۵/۸ درصدی بین دمای ۲۰ ۲۰۰–۲۰۰ به ترکیبات آلی روی سطح نانوذرات 204@MnFe₂O4

۳-۱-۳ مغناطیس سنج نمونهٔ مرتعش

مقایسهٔ حلقه های پسماند مغناطیسی نانوذرات منگنز فریت و MnFe₂O₄@SiO₂ عامل دارشده با *N*- فسفونو متیل آمینو دی استیک اسید در شکل ((۳)-d) نشان داده شده است. این نانوذرات عامل دارشده به دلیل عدم آشکار سازی چرخهٔ پسماند ابر پارامغناطیس هستند؛ اما نسبت به نانوذرات منگنز فریت با یک کاهش مغناطش اشباع از ۵۷ emu/g به و ۳۶ emu/g مواجه شده اند. باوجود کاهش خاصیت مغناطیسی به دلیل عامل دارشدن با

N- فسفونو متیل آمینو دی استیک اسید، هم چنان این نانوذرات، خاصیت مغناطیسی مطلوبی دارند و قابلیت جداسازی را ازراه یک میدان مغناطیسی خارجی امکان پذیر می سازند [۳۸].

۲-۳ بررسی عملکرد نانوذرات مغناطیسی فریت منگنز عاملدارشده با کربوکسیل N-فسفونو متیل آمینو دیاستیک اسید بهمنظور حذف یونهای Ni(II، Ni(II) و V(V)

به منظور بررسی عملکردی جاذب سنتزی و تأثیر آن بر میزان جـذب یون های فلزی سنگین از نمک های نیترات نیکل^۱، نیتـرات سـرب^۲ و آمونیوم پنتاوانادات^۳ استفاده شد. در ادامه، برای انجام آزمون حـذف فلزهای سنگین، نانوذرات فریت منگنز عاملدارشده با غلظت مشخص و در شرایط دمایی و PH معین به آب حاوی فلزهای سنگین اضافه شدند و مخلـوط حاصـل در دمـای ۲۵ درجـهٔ سلسیوس بـهمـدت ۲۰ دقیقه تحت چرخش مکانیکی قرار گرفت. سپس نانوجاذب با به کارگیری یک مگنت مغناطیسی جداسازی و غلظـت یـون هـای موجود در محلول با استفاده از طیفسنجی پلاسـمای جفتشـدۀ القایی بررسی و ارزیابی شد.

شكل ۵. (a) الكوى آناليز توزين حرارتى MnFe2O4@SiO2@PMIDA، (b) تصوير VSM نانوذرات (b) ،MnFe2O4@SiO2@PMIDA (b). MnFe2O4@SiO2@PMIDA (b).

Figure 5. (a) Thermal analysis of MnFe₂O₄@SiO₂@PMIDA, (B) VSM image of nanoparticle (a) MnFe₂O₄, and (b) MnFe₂O₄@SiO₂@PMIDA.

1. Ni(NO₃)₂ 3. NH₄VO₃ 2. Pb(NO₃)₂

Iranian Chemical Engineering Journal - Vol. 22 - No. 130 (2024)

۳-۲-۱ بررسی تأثیر مقدار جاذب در میزان جذب تأثیر مقادیر مختلف جـاذب (In mg) ۲۰ و ۴۰) در فراینـد جـذبی یونهای نیکل (II)، سرب (II) و وانـادیوم (V) در محلـول بـا حجـم ۲۰۰ میلیلیتر (غلظت اولیهٔ یون فلزی L/mg/L) در دمای ℃ ۵۵، PH=۷ و در مدت زمان ۶۰ دقیقه بررسی شد. در ابتدای اضافه کردن جاذب به دلیل وجود تراکم بالای گـروههـای کربوکسـیلیک اسـید و هتـرواتمهای آزاد و قـدرت کئوردیناسـیون بـالای ایـن گـروههـای هترواتمی با یونهای فلـزی، سـینتیک و ترمودینامیـک جـذب بـالا است. در ادامه و با گذشت زمان به دلیـل کئوردیناسـیون گـروههـای کربوکسیلیک اسیدی و اشباعیت این گروهها بـا یـونهـای فلـزی و درنتیجه کاهش گـروههـای هترواتمـی آزاد بـرروی سـطح جـاذب و متعاقباً کاهش غلظت یـونهـای فلـزی در محلـول، سـرعت جـذب کاهش مییابد. نتایج جدول (۱) نشان میدهد که بیشـینهٔ ظرفیـت

شود و به کارگیری مقادیر بالاتر (۴۰ mg) تأثیر بهسزایی در افـزایش میزان جذب نشان نمیدهد.

۲−۲−۳ بررسی اثرات pH بر میزان جذب

یکی از مشخصههای مؤثر در استخراج و حذف یونهای فلزی از محلولهای آبی pH است که علاوهبر تعیین شکل غالب یون فلزی در محلول نمونه، منجربه تغییر بار سطحی روی جاذب نیز میشود. از این رو بهعنوان اولین و مهم ترین عامل بهینه سازیpH انجام گرفت و درصد حذف به کمک رابطهٔ زیر تعیین شد:

 $Removal\% = (C_A - C_B / C_A) \times 100$ (1)

C_A: غلظت اولیهٔ یون در محلول استاندارد و C_B: غلظت بهدستآمدهٔ یون پس از انجام عملیات حذف

> جدول ۱. بررسی تأثیر مقادیر مختلف جاذب بر میزان جذب یونهای نیکل (II)، سرب (II) و وانادیوم (V) در pH=۷ در دمای ۲۵ درجهٔ سلسیوس.

Table 1. Investigation of various amount of adsorbent for nickel (II), lead (II) and vanadium (II) at pH 7 in 25°C.

Heavy Metal	Ni(II)	Pb(II)	V(V)		
First Test					
Initial Concentration (mg/l)	10	10	10		
Amount of Nanoadsorbent (mg)	10	10	10		
Final Concentration (mg/l)	5.30	2.70	5.15		
Adsorbtion Recovery (%)	47 ± 0.3	73 ± 0.5	48.5 ±0.2		
Second Test					
Initial Concentration (mg/l)	10	10	10		
Amount of Nanoadsorbent (mg)	20	20	20		
Final Concentration (mg/l)	0.10	2.10	2.37		
Adsorbtion Recovery (%)	99 ±0.4	79 ±0.2	76.3±0.4		
Third test					
Initial Concentration (mg/l)	10	10	10		
Amount of Nanoadsorbent (mg)	40	40	40		
Final Concentration (mg/l)	0.10	2.10	2.22		
Adsorbtion Recovery (%)	99±0.2	79±0.4	77.8±0.3		

سماعیل یور و همکاران – صص: ۲۰۴–۱۰

از این رو اثر pH بر میزان جذب یون های فلزی نیکل (II)، سرب (II) و وانادیم(V) در دامنهٔ pH های ۲/۵-۷ و در غلظت ۱۰ ppm در حضور mg ۲۰ mg از نانوجاذب سنتزی بررسی و نتایج در شکل ((۶)-a) نشان داده شد. همان گونه که نتایج نشان می دهد با افزایش pH از ۲/۵ تا ۵ میزان بازده جذب یونهای فلزی نیکل (II)افزایش چشم گیری داشته است که پس از آن با افزایش pH، میزان بازده جذب با شیب ملایم تری افزایش می یابد و درنهایت در ۲-۶ = pH بالاترین بازده جذب مشاهده می شود (شکل (۶)). برای فلز وانادیم (V) با افزایش pH از ۲/۵ تا ۷ بازده جذب افزایش داشتهاست و در بازه PH= ۶-۷ جذب مناسب و قابل قبولی حاصل مے شود (جـدول (۲)، شکل ((۹–(۶)). افزایش میزان جذب در یون های نیکل و وانادیوم در pH های بالا (۶ و ۲) به دلیل اشتراک گذاری جفت الکترونهای آزاد در هترو اتمهای اکسیژن و نیتروژن و اثر کئوردیناسیون گروہھای کرہوکسیلیک جاذب با یونھاست کہ منجربه افزایش بازده جذب بهوسیلهٔ MnFe₂O₄@SiO₂@PMIDA می شود؛ در حالی که در pHهای پایین تر، گروههای فعال سطح جاذب پروتونه شده، نمی توانند با یونها کوئوردینه شوند که این بهعلت دافعهٔ الکتروستاتیکی بین محل های مثبت جاذب و یون فلزی است. برای فلز سرب (II) با افزایش pH از ۲/۵ تا ۴ بازده جذب افزایش چشم گیری داشته است و در pH= ۵-۵/۵ بالاترین بازده جذب

حاصل می شود و پس از آن با افزایش pH بازده جذب کاهش می یابد. در pH های بالاتر از ۵/۵ میزان انحلال یون های سرب در محلول کاهش می یابد؛ لذا میزان جذب این یون ها با نانوجاذب سیر نزولی به خود می گیرد.

۳-۲-۳ تأثیر زمان بر عملکرد جاذب

در ادامهٔ کار، به منظور بررسی اثر زمان برروی بازده جذب، آزمون حذف فلزها تحت شرایط زمانی مختلف در بازه ۸۰–۱۰ دقیقه و در غلظت ppn ۱۰ از هریک از یون های فلزها سنگین نیکل (II) سرب (II) و وانادیم (V) در حضور ppn ۲۰ از نانوجاذب مغناطیسی انجام شد که نتایج در شکل ((۶)–b) نشان داده شده است. نتایج حاکی از آن است که با افزایش زمان از ۱۰ دقیقه تا ۳۰ دقیقه میزان بازده جذب تمام فلزهای سنگین مورد آزمون افزایش می یابد؛ ولی در ادامه با افزایش زمان تا ۸۰ دقیقه تغییر چشم گیری در بازده جذب حاصل نمی شود. از این رو براساس نتایج، بهترین زمان بهینه برای جذب فلزهای سنگین به وسیلهٔ جاذب ۳۰ دقیقه است که منجربه حذف یون های فلزی نیکل (II)، سرب (II) و وانادیوم (V) (شکل (۶)–۵).

شکل ۶. (a) اثر pH بر میزان جذب یونهای فلزی نیکل (II)، سرب (II) و وانادیوم (V) بهوسیلهٔ نانوجاذب مغناطیسی، (b) تأثیر زمان تماس جاذب بر میزان جذب یونهای نیکل (II)، سرب (V) و وانادیوم (V).

1. Coordinate

ارزیابی عملکرد نانوذرات MnFe₂O4 عامل دارشده با N-فسفونومتیل آمینو. اسماعیل پورو همکاران – صص: ۲۰۱۰۰

۳–۲–۴ بررسی ایزوترم جذب لانگمویر¹ و فرندلیچ^۲ یونهای نیکل
(II)، سرب (II) و وانادیوم (۷) با به کارگیری جاذب مغناطیسی
به منظور تعریف جرم جذب شده از مادهٔ جـذب شونده بـهازای واحـد جرم مادهٔ جاذب، از مدلهای ایزوترمی جـذب اسـتفاده می شود؛ معداول ترین ایزوترمهایی که بدین منظور استفاده می شود لانگمویر
و فرندلیچ است. دادههای به دست آمده برای یون های فلـزی نیکل
(II)، سرب (II) و وانادیوم (۷) با نرمافزارهای 2016 SAS 9.4 (۹۰ ماده خدایچ
(II)، سرب (II) و وانادیوم (۷) با نرمافزارهای 2016 SAS 9.4 (۹۰ ماده جای لانگمویر و فرنـدلیچ
تجزیـهوتحلیـل شـد. ایزوتـرم جـذبهـای لانگمـویر و فرنـدلیچ
حسـاب شـدند کـه نتـایچ در شـکل (۷) آمـدهاست. میـزان R در

نمودارهای جذب فرندلیچ برای یونهای فلزی نیکل (II)، سرب (II) و و انادیوم (V) بهترتیب برابر با ۲۰۲۱/۰، ۲۰۴۷/۰ و ۲۹۸۵/۰ است که نسبتبه میزان R در ایزوترمهای لانگمویر (۲۰۷۰۴۱، ۲۰/۷۹۱۱ و (۲۵۸۵۹) بیشتر است؛ لذا فرایند جذب این یونها برروی جاذب از معادلهٔ فرندلیچ تبعیت میکند (شکل (۲)-b,f). همچنین در معادلهٔ فرندلیچ میزان امرتبط با جذب یونهای نیکل (II)، سرب (II) و وانادیوم (V) بهترتیب برابر با ۲۸۴۵۷۶، ۲/۹۳۸۵۴۴ و

شکل ۷. (a)، (c) و (e) ایزوترم های جذب لانگمویر و (b)، (b) و (f) ایزوترمهای جذب فرندلیچ بهترتیب برای یونهای نیکل (II)، سرب (II)

و وانادیوم (V) در حضور جاذب مغناطیسی.

Figure 7. (a), (c) and (e) Longmuir adsorption isotherm and (b), (d) and (f) Freundlich adsorption Isotherm for nickel (II), lead (II) and vanadium (II) ion in the presence of magnetic nanoparticle.

1. Langmuir Model

2. Freundlich Model

نشریه مهندسی شیمی ایران _ سال بیستودوم _ شماره صد و سی (۱٤۰۲)

MnFe2O4@SiO2@PMIDA با جاذبهای المFe2O4@SiO2@PMIDA با جاذبهای دیگر

به منظور مقایسهٔ کارایی نانوجاذب سنتزشده، بیشینهٔ ظرفیت جذب آن با جاذبهای گزارش شده در مطالعات پیشین مقایسه شد (جدول (۲)). بررسیها مشخص کرد که بیشینهٔ ظرفیت جذب یونهای نیکل برروی نانوجاذب سنتزی به میزان ۴۹/۵ میلی گرم بر گرم است که بیشترین ظرفیت جذب را در مقایسه با مطالعات پیشین نشان می دهد. هم چنین از جمله بر تری های دیگر جاذب سنتزی شامل: سنتز آسان، بیشینهٔ عملکرد جذبی در دمای محیط، جداسازی با مگنت مغناطیسی و قابلیت استفادهٔ مجدد در چرخههای متوالی جذب واجذب بدون کاهش جدی در فعالیت است.

غلظت ۲۰ppm به آب حاوی فلزه ای سنگین با غلظت ۱۰ ppm اضافه شد و مخلوط بهمدت ۳۰ دقیقه تحت چرخش مکانیکی قرار گرفت. سپس نانوذرات با به کارگیری یک آهنربای مغناطیسی از مخلوط واکنش خارج و میزان یونهای فلزی در محلول با طیفسنجی پلاسمای جفتشدهٔ القایی اندازه گیری شد. سپس نانوجاذب حاوی فلزهای سنگین بهمدت ۳۰ دقیقه در محلول اسید کاریدریک با غلظت ۱/۱ مولار قرار گرفت و با آب و اتانول شسته و در دمای ۶۰ درجهٔ سلسیوس خشک شد. این نانوجاذب در چرخههای متوالی جذب واجذب یونهای فلزی برای ۴ مرتبه بدون

۴. نتیجه گیری

در این پژوهش نانوذرات MnFe₂O₄@SiO₂ عاملدارشده با *N*-فسفونو متیل آمینو دی استیک اسید سنتز و برای جذب یون های فلزی از محلول استفاده شدند. نتایج نشان می دهد که این نانوذرات توانایی بالایی در حذف یون ها با دارا بودن ویژگی هایی - همچون بیشینهٔ ظرفیت جذب، سرعت جذب بالا، مقادیر کم جاذب و قابلیت جداسازی با میدان مغناطیسی و استفادهٔ مجدد در چرخه های متوالی - جذب - واجذب؛ به دلیل حضور گروه های کربوکسیلیک

۳-۲-۶ قابلیت بازیافت و بازاستفادهٔ جاذب

قابلیت استفادهٔ مجدد و بازسازی ظرفیت جذب، یک عامل اساسی برای هر جاذب پیشرفته است. ظرفیت جذب بالا همزمان با خصوصیات واجذب عالی دو ویژگی بارز این گونه جاذبهاست که تأثیر بهسزایی در کاهش هزینهٔ کلی سامانه دارد، از اینرو برای بررسی تعداد چرخههای جذب-واجذب، نانوجاذب سنتزی با

جدول ۲. مقايسة بيشينة ظرفيت جذب MnFe₂O₄@SiO₂@PMIDA با بعضى از جاذبهاى گزارششنده در مقالات علمى. Table 2: Comparison of the maximum adsorption capacities of MnFe₂O₄@SiO₂@PMIDA with those of some other adsorbents reported in literature.

Kind of Adsorbent	Max. Amount of Adsorbed Ni(II) - $q_m (mg/g)$	Ref.
Multicarboxyl-functionalized silica gel	30.8	[47]
Fe ₃ O ₄ onto tea waste (Fe ₃ O ₄ -TW)	38.3	[48]
Scrap tire	25.0	[49]
Silica gel functionalized with EDTA	26.0	[50]
Iron oxide nanoparticles	11.3	[51]
Fe_3O_4 /montmorillonitenanocomposite	17.3	[52]
MnFe2O4@SiO2@PMIDA	49.5	This Work

Iranian Chemical Engineering Journal - Vol. 22 - No. 130 (2024)

ارز يابي عملكرد نانوذراتOre2O4 عاملدارشده با N-فسفونومتيل آمينو.

سماعیل پور و همکاران – صص: ۲۰۲–۱۰

- [7] Cavaco, S. A., Fernandes, S., Quina, M. M., & Ferreira, L. M. (2007). Removal of chromium from electroplating industry effluents by ion exchange resins. Journal of hazardous materials, 144(3): 634-638.
- [8] Kumari, M., Pittman Jr, C. U., & Mohan, D. (2015). Heavy metals [chromium (VI) and lead (II)] removal from water using mesoporous magnetite (Fe₃O₄) nanospheres. *Journal of colloid and interface science*, 442: 120-132.
- [9] Chakraborty, S., Dasgupta, J., Farooq, U., Sikder, J., Drioli, E., & Curcio, S. (2014). Experimental analysis, modeling and optimization of chromium (VI) removal from aqueous solutions by polymer-enhanced ultrafiltration. *Journal of membrane science*, 456: 139-154.
- [10] Sultana, M.-Y., Akratos, C. S., Pavlou, S., & Vayenas, D. V. (2014). Chromium removal in constructed wetlands: a review. *International Biodeterioration & Biodegradation*, 96: 181-190.
- [11] Doke, S. M., & Yadav, G. D. (2014). Process efficacy and novelty of titania membrane prepared by polymeric sol-gel method in removal of chromium (VI) by surfactant enhanced microfiltration. *Chemical engineering journal*, 255: 483-491.
- [12] Neel, B., Ghahraman Asfhar, M., Crespo, G. A., Pawlak, M., Dorokhin, D., & Bakker, E. (2014).
   Nitrite-Selective Electrode Based On Cobalt (II) tert-Butyl-Salophen Ionophore. *Electroanalysis*, 26(3): 473-480.
- [13] Gupta, V., & Nayak, A. (2012). Cadmium removal and recovery from aqueous solutions by novel adsorbents prepared from orange peel and Fe₂O₃ nanoparticles. *Chemical engineering journal*, 180: 81-90.
- [14] Neeraj, G., Krishnan, S., Kumar, P. S., Shriaishvarya, K. R., & Kumar, V. V. (2016). Performance study on sequestration of copper ions from contaminated water using newly synthesized high effective chitosan coated magnetic nanoparticles. *Journal of Molecular Liquids*, 214: 335-346.
- [15] Soleimani, M., & Afshar, M. G. (2014). Octaethylporphyrin as an ionophore for aluminum potentiometric sensor based on carbon paste electrode. *Russian Journal of Electrochemistry*, 50: 554-560.
- [16] Nassar, N. N. (2010). Rapid removal and recovery of Pb (II) from wastewater by magnetic nanoadsorbents. *Journal of hazardous materials*, 184(1-3): 538-546.
- [17] Soleimani, M., Afshar, M. G., & Ganjali, M. R. (2013). High selective methadone sensor based on molecularly imprinted polymer carbon paste electrode modified with carbon nanotubes. *Sensor Letters*, 11(10): 1983-1991.

سطحی و گروههای هترواتمی با قدرت کئور دیناسیون بالا- دارد. نیز، نتایج بهینه سازی مقدار دوز جاذب، جذب وابسته به زمان و pH در جذب یون ها نشان می دهد که مطلوب ترین شرایط جذب زمانی است که از ۲۰ میلی گرم جاذب در مدت زمان ۳۰ دقیقه در ۵/۵-۵=Hq برای سرب (II) و ۲-۶=Hq برای یون های وانادیوم (۷) و نیکل (II) استفاده شود که منجربه بیشینهٔ ظرفیت جذب با بازده های به ترتیب ۲۹٫۳۷٪، ۲۹٪ و ۹۹٪ در دمای محیط می شود. هم چنین فرایند جذب یون ها با ایزوترم فرندلیچ و جذب چندلایه مطابقت دارد. افزون بر این، نانوجاذب MIDA مطابقت دارد. افزون بر این، نانوجاذب محیم توانایی و استعداد قوی مطابقت دارد. افزون بر این، نانوجاذب محیم توانایی و استعداد وی مطابقت دارد. افزون بر این، نانوجاذب محیم توانایی و استعداد وی مطابقت دارد. افزون بر این، نانوجاذب محارا ایودن برتری های بیشینهٔ در حذف آسان یون های فلزی – با دارا بودن برتری های بیشینهٔ مجذب، جداسازی آسان مغناطیسی و قابلیت استفادهٔ مجدد – را داراست. نتایج گویای این است که این نانوذرات قابلیت به کار گیری به عنوان یک جاذب در حذف مؤثر یون های فلزی سنگین را از پساب ها دارند.

مراجع

- Zhong, L. S., Hu, J. S., Cao, A. M., Liu, Q., Song, W. G., & Wan, L. J. (2007). 3D flowerlike ceria micro/nanocomposite structure and its application for water treatment and CO removal. *Chemistry of Materials*, 19(7): 1648-1655.
- [2] Rajput, S., Pittman Jr, C. U., & Mohan, D. (2016). Magnetic magnetite (Fe₃O₄) nanoparticle synthesis and applications for lead (Pb²⁺) and chromium (Cr⁶⁺) removal from water. *Journal of colloid and interface science*, 468: 334-346.
- [3] Soleimani, M., Mahmodi, M. S., Morsali, A., Khani, A., & Afshar, M. G. (2011). Using a new ligand for solid phase extraction of mercury. Journal of hazardous materials, 189(1-2): 371-376.
- [4] Ghahraman Afshar, M., Esmaeilpour, M., & Faghihi, M. (2023). Technical-economic evaluation of the proposed solutions to modify the pattern of water consumption in Tarasht power plant. *Journal of Iranian Chemical Engineering*. doi:10.22034/ijche.2023.369608.1252
- [5] Fu, F., & Wang, Q. (2011). Removal of heavy metal ions from wastewaters: a review. *Journal of environmental management*, 92(3): 407-418.
- [6] Kurniawan, T. A., Chan, G. Y., Lo, W.-H., & Babel, S. (2006). Physico-chemical treatment techniques for wastewater laden with heavy metals. Chemical engineering journal, 118(1-2): 83-98.

اسماعیل پور و همکاران –صص: ۲۰۱۰۴

- [18] Ghahraman Afshar, M. & Esmaeilpour, M. (2023). Preparation, characterization, and adsorption properties of bis-salophen schiff base ligand immobilized on Fe₃O4@SiO₂ nanoparticles for removal of cadmium(II) from aqueous solutions. *Journal of Iranian Chemical Engineering*. doi:10.22034/ijche.2023.359408.1233
- [19] Nethaji, S., Sivasamy, A., & Mandal, A. (2013). Preparation and characterization of corn cob activated carbon coated with nano-sized magnetite particles for the removal of Cr (VI). *Bioresource technology*, 134: 94-100.
- [20] Ghahraman Afshar, M., Azimi, M., Habibi & N., Esmaeilpour, M. (2023). Providing operatial solution to reduce water consumption of cooling water cycle of Montazer Ghaem power plant by chemical modification of clarifier water. *Journal of Iranian Chemical Engineering*. doi:10.22034/ijche.2023. 405752.1331
- [21] Li, K., Wang, Y., Huang, M., Yan, H., Yang, H., Xiao, S., & Li, A. (2015). Preparation of chitosan-graft-polyacrylamide magnetic composite microspheres for enhanced selective removal of mercury ions from water. *Journal of colloid and interface science*, 455: 261-270.
- [22] Javidi, J., Esmaeilpour, M., Rahiminezhad, Z., & Dodeji, F. N. (2014). Synthesis and characterization of H₃PW₁₂O₄₀ and H₃PMo₁₂O₄₀ nanoparticles by a simple method. *Journal of Cluster Science*, 25: 1511-1524.
- [23] Dindarloo Inaloo, I., Esmaeilpour, M., Majnooni, S., & Reza Oveisi, A. (2020). Nickel-Catalyzed Synthesis of N-(Hetero) Aryl Carbamates from Cyanate Salts and Phenols Activated with Cyanuric Chloride. *ChemCatChem*, 12(21): 5486-5491.
- [24] Ekrami, E., Pouresmaieli, M., sadat Hashemiyoon, E., Noorbakhsh, N., & Mahmoudifard, M. (2022). Nanotechnology: a sustainable solution for heavy metals remediation. Environmental Nanotechnology. *Monitoring & Management*, 18: 100718.
- [25] He, R., Li, L., Zhang, T., Ding, X., Xing, Y., Zhu, S., ... Hu, H. (2023). Recent advances of nanotechnology application in autoimmune diseases–A bibliometric analysis. *Nano Today*, 48: 101694.
- [26] He, D., Garg, S., & Waite, T. D. (2012). H_2O_2 mediated oxidation of zero-valent silver and resultant interactions among silver nanoparticles, silver ions, and reactive oxygen species. *Langmuir*, 28(27): 10266-10275.
- [27] Inaloo, I. D., Majnooni, S., & Esmaeilpour, M. (2018). Superparamagnetic Fe₃O₄ nanoparticles in a deep eutectic solvent: an efficient and recyclable catalytic system for the synthesis of primary carbamates and monosubstituted ureas. *European*

Journal of Organic Chemistry, 2018(26): 3481-3488.

- [28] Chavan, N., Dharmaraj, D., Sarap, S., & Surve, C. (2022). Magnetic nanoparticles–A new era in nanotechnology. *Journal of Drug Delivery Science* and Technology: 103899.
- [29] Cao, G., Wang, W., & Du, A. (2023). Simulation of the AC susceptibility for a core-shell magnetic nanoparticle. *Journal of Magnetism and Magnetic Materials*, 565: 170144.
- [30] Hu, P., Morabito, J. V., & Tsung, C.-K. (2014). Core–shell catalysts of metal nanoparticle core and metal–organic framework shell. *Acs Catalysis*, 4(12): 4409-4419.
- [31] Lu, A. H., Salabas, E. e. L., & Schüth, F. (2007). Magnetic nanoparticles: synthesis, protection, functionalization, and application. *Angewandte Chemie International Edition*, 46(8): 1222-1244.
- [32] Park, C. P., & Kim, D. P. (2010). A microchemical system with continuous recovery and recirculation of catalyst-immobilized magnetic particles. *Angew. Chem. Int. Ed*, 49: 6825-6829.
- [33] Sardarian, A. R., Eslahi, H., & Esmaeilpour, M. (2018). Copper (II) complex supported on Fe₃O₄@ SiO2 coated by polyvinyl alcohol as reusable nanocatalyst in N-arylation of amines and N (H)-heterocycles and green synthesis of 1Htetrazoles. *ChemistrySelect*, 3(5): 1499-1511.
- [34] Gupta, A. K., & Gupta, M. (2005). Synthesis and surface engineering of iron oxide nanoparticles for biomedical applications. *biomaterials*, 26(18): 3995-4021.
- [3]5 Mounkachi, O., Lamouri, R., Salmani, E., Hamedoun, M., Benyoussef, A., & Ez-Zahraouy, H. (2021). Origin of the magnetic properties of MnFe₂O₄ spinel ferrite: Ab initio and Monte Carlo simulation. *Journal* of Magnetism and Magnetic Materials, 533: 168016.
- [36] Akhlaghi, N., & Najafpour-Darzi, G. (2021). Manganese ferrite (MnFe₂O₄) Nanoparticles: From synthesis to application-A review. *Journal of Industrial and Engineering Chemistry*, 103: 292-304.
- [37] Liu, Z., Chen, G., Hu, F., & Li, X. (2020). Synthesis of mesoporous magnetic MnFe₂O₄@ CS-SiO₂ microsphere and its adsorption performance of Zn²⁺ and MB studies. *Journal of environmental management*, 263: 110377.
- [38] Rashid, Z., Naeimi, H., Zarnani, A. -H., Nazari, M., Nejadmoghaddam, M. -R., & Ghahremanzadeh, R. (2016). Fast and highly efficient purification of 6× histidine-tagged recombinant proteins by Ni-decorated MnFe₂O₄@SiO₂@NH₂@2AB as novel and efficient affinity adsorbent magnetic nanoparticles. *RSC Advances*, 6(43): 36840-36848.
- [39] Mozafari, R., & Heidarizadeh, F. (2019). Phosphotungstic acid supported on SiO₂@ NHPhNH₂

Iranian Chemical Engineering Journal - Vol. 22 - No. 130 (2024)

functionalized nanoparticles of $MnFe_2O_4$ as a recyclable catalyst for the preparation of tetrahydrobenzo [b] pyran and indazolo [2, 1-b] phthalazine-triones. *Polyhedron*, 162: 263-276.

- [40] Dippong, T., Levei, E. A., Goga, F., & Cadar, O. (2021). Influence of Mn2+ substitution with Co²⁺ on structural, morphological and coloristic properties of MnFe₂O₄/SiO₂ nanocomposites. *Materials Charac terization*, 172: 110835.
- [41] Esmaeilpour, M., Sardarian, A. R., & Firouzabadi, H. (2018). Theophylline supported on modified silicacoated magnetite nanoparticles as a novel, efficient, reusable catalyst in green one-Pot synthesis of spirooxindoles and phenazines. *ChemistrySelect*, 3(32): 9236-9248.
- [42] Rashid, Z., Soleimani, M., Ghahremanzadeh, R., Vossoughi, M., & Esmaeili, E. (2017). Effective surface modification of MnFe₂O₄@SiO₂@PMIDA magnetic nanoparticles for rapid and high-density antibody immobilization. *Applied Surface Science*, 426: 1023-1029.
- [43] Fuat, G., & Cumali, Y. (2021). Synthesis, characterization, and lead (II) sorption performance of a new magnetic separable composite: MnFe₂O₄@ wild plants-derived biochar. *Journal of Environmental Chemical Engineering*, 9(1): 104567.
- [44] Eyvazi, B., Jamshidi-Zanjani, A., & Darban, A. K. (2020). Synthesis of nano-magnetic MnFe₂O₄ to remove Cr(III) and Cr(VI) from aqueous solution: A comprehensive study. *Environmental Pollution*, 265: 113685.
- [45] Asghar, K., Qasim, M., & Das, D. (2020). Preparation and characterization of mesoporous magnetic MnFe₂O₄@mSiO₂ nanocomposite for drug delivery application. *Materials Today: Proceedings*, 26: 87-93.
- [46] Malakootikhah, J., Rezayan, A. H., Negahdari, B., Nasseri, S., & Rastegar, H. (2018). Porous MnFe₂O₄@SiO₂ magnetic glycopolymer: A multivalent nanostructure for efficient removal of bacteria from aqueous solution. *Ecotoxicology and Environmental Safety*, 166: 277-284.
- [47] Sardarian, A., Kazemnejadi, M., & Esmaeilpour, M. (2021). Functionalization of superparamagnetic $Fe_3O_4@SiO_2$ nanoparticles with a Cu (II) binuclear Schiff base complex as an efficient and reusable nanomagnetic catalyst for N-arylation of α -amino acids and nitrogen-containing heterocycles with aryl halides. *Applied Organometallic Chemistry*, 35(1): e6051.

- [48] Esmaeilpour, M., Sardarian, A. R., & Firouzabadi, H. (2018). Dendrimer-encapsulated Cu(Π) nanoparticles immobilized on superparamagnetic Fe₃O₄@SiO₂ nanoparticles as a novel recyclable catalyst for N-arylation of nitrogen heterocycles and green synthesis of 5-substituted 1H-tetrazoles. *Applied Organometallic Chemistry*, 32(4): e4300.
- [49] Li, N., Fu, F., Lu, J., Ding, Z., Tang, B., & Pang, J. (2017). Facile preparation of magnetic mesoporous MnFe₂O₄@SiO₂-CTAB composites for Cr(VI) adsorption and reduction. *Environmental Pollution*, 220: 1376-1385.
- [50] Li, M., Li, M. Y., Feng, C.G., & Zeng, Q. X. (2014). Preparation and characterization of multi-carboxyl-functionalized silica gel for removal of Cu(II), Cd(II), Ni(II) and Zn(II) from aqueous solution. *Applied Surface Science*, 314: 1063-1069.
- [51] Panneerselvam, P., Morad, N., & Tan, K. A. (2011). Magnetic nanoparticle (Fe₃O₄) impregnated onto tea waste for the removal of nickel(II) from aqueous solution. *Journal of hazardous materials*, 186(1): 160-168.
- [52] Gupta, V. K., Nayak, A., Agarwal, S., Chaudhary, M., & Tyagi, I. (2014). Removal of Ni(II) ions from water using scrap tire. *Journal of Molecular Liquids*, 190: 215-222.
- [53] Repo, E., Kurniawan, T. A., Warchol, J. K., & Sillanpää, M. E. (2009). Removal of Co(II) and Ni(II) ions from contaminated water using silica gel functionalized with EDTA and/or DTPA as chelating agents. *Journal of hazardous materials*, 171(1-3): 1071-1080.
- [54] Nassar, N. N. (2012). Kinetics, equilibrium and thermodynamic studies on the adsorptive removal of nickel, cadmium and cobalt from wastewater by superparamagnetic iron oxide nanoadsorbents. *The Canadian Journal of Chemical Engineering*, 90(5): 1231-1238.
- [55] Kalantari, K., Ahmad, M. B., Masoumi, H. R. F., Shameli, K., Basri, M., & Khandanlou, R. (2015). Rapid and high capacity adsorption of heavy metals by Fe₃O₄/montmorillonite nanocomposite using response surface methodology: preparation, characterization, optimization, equilibrium isotherms, and adsorption kinetics study. *Journal of the Taiwan institute of Chemical Engineers*, 49: 192-198.